

befolkning og dermed underbygge hans tese om, at vælgerne reagerer rationelt.

Metode: Han tager udgangspunkt i data fra vælgerundersøgelserne og foretager en selvstændig undersøgelse af, om vælgerne opfattelse af partiernes indbyrdes forhold og deres placering i forhold til partisystemets konflikt-dimensioner svarer til den adfærd, partierne faktisk udviser, hvilket han undersøger gennem en analyse af partiernes adfærd ved 3. behandling af regeringens lovforslag.

I undersøgelsen har han brugt data fra valgene 1971-79 og set på afstemningsresultater i Folketinget. Partiernes positioner er derefter tegnet ind på et flerdimensionelt kort. Data, der måler vælgerne sympati med et parti (termometerdata) er tegnet ind på et andet kort. De to kort med henholdsvis partiernes positioner og vælgerne opfattelse er derefter sammenholdt.

Konklusion: Hans konklusion er, at der i vælgerbefolkningen i 1970'erne var en rimelig klar og velstruktureret opfattelse af partisystemets struktur og de enkelte partiers placering i forhold til hinanden og i forhold til partisystemets konfliktdimensioner, og at der var høj grad af overensstemmelse mellem partiernes faktiske adfærd og vælgerne opfattelse af partierne. Gennemsnitsvælgeren synes at være i besiddelse af de nødvendige vidensmæssige forudsætninger for at kunne handle rationelt. Han vender sig imod, at partiidentifikation eller vanetænkning skulle være vigtige til at forklare vælgeradfærd, men også mod klasseteorier, fordi de ikke giver megen plads til vælgerne rationalitet.

Han mener, at vælgerne præferencer er temmelig uforanderlige, men partierne flytter sig for at opfange vælgerne. Vælgerne vidste, hvad de havde at vælge imellem, og handlede rationelt. Han konkluderer, at hypotesen om rationel stemmeafgivning har empirisk belæg.

Bille, Lars: De uregerlige vælgere. Valgkamp, medier og vælgere ved folketingsvalget 1990, 1992 er skrevet af tre lektorer ved Københavns Universitet, Institut for Statskundskab: Lars Bille, Hans Jørgen Nielsen og Steen Sauerberg. De bygger på vælgerundersøgelser fra Gallup og Danmarks Radio og kommer med konkrete analyser af valget i 1990. Bl.a. har de undersøgt valgkampen, hvornår vælgerne besluttede sig, stemmевандringer, og hvor-

dan de enkelte erhvervs- og uddannelsesgrupper stemte.

Jørgen Goul Andersen: Vælgerne vurderinger af kriseårsager s. 61-80 i Eggert Petersen: De trivsomme og arbejdsomme danskere, 1991.

Jørgen Goul Andersen: Vælgerne holdninger til den offentlige udgiftspolitik i Karl-Henrik Bentzon (red.) Fra vækst til omstilling, 1988.

I »Vælgerne holdning til den offentlige udgiftspolitik i K.H. Bentzon Fra vækst til omstilling« er der tale om en konkret analyse af vælgerne holdning til en begrænsning af de offentlige udgifter.

To hovedteser efterprøves: 1. At meget brede og grundfæstede vælgerholdninger er en vigtig – og nok den vigtigste – forklaring på, at regeringen ikke er gået videre, end den gjorde. 2. At den umiddelbare egeninteresse ikke er den væsentligste bevæggrund for folk. Tilslutningen til velfærdsstaten grunder sig i højere grad på kulturelle faktorer, herunder ikke mindst den måde, hvorpå hverdagslivet leves.

Artiklen indledes med en oversigt over vælgerne holdninger til forskellige sider af velfærdsstaten, og dette udbygges med en kort drøftelse af opinionens politiske betydning. Herefter diskuteres det, hvorledes vælgerholdningerne overhovedet kan fortolkes. I det sidste afsnit undersøges forskellige forklaringer på tilslutningen til velfærdsstaten.

I den anden artikel tager forfatteren udgangspunkt i, at økonomiske emner og vælgerne holdninger til dette spørgsmål er underprioriteret i vælgerundersøgelserne. Der har imidlertid været en stigende interesse for sammenhængen mellem økonomien og vælgeradfærd, og der er foretaget enkelte undersøgelser af makroøkonomiske faktoreres effekt på tilslutningen til regeringen/partierne, hvor sammenhængen mellem vælgerne vurderinger af privat- og samfundsøkonomien og deres stemmeafgivning er undersøgt. Han mener, at man må forestille sig, at vælgerne langt hen ad vejen accepterer midlerne til at opnå økonomiske mål, hvis de føler sig overbeviste om, at de virker. F.eks. accepterede vælgerne de økonomiske indgreb under den første firkloverregering, skønt de var uforklarlige ud fra traditionelle isolerede undersøgelser af vælgerne holdninger til velfærdsstaten, men i høj grad forståelig ud fra vælgerne stærke ønske om, at